

ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಸುಸ್ಥಿರ ನೈರ್ಮಲೀಕರಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆ

* ದುರ್ಗಾಶಂಕರ್ ಮಿಶ್ರಾ

ಕಳೆದ ಐದು ವರ್ಷಗಳಿಂದೀಚೆಗೆ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ಸುಸ್ಥಿರ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ವೃದ್ಧಿ, ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಮೂಲಕ ನಗರ ಒಳಚರಂಡಿ ಅಥವಾ ನೈರ್ಮಲೀಕರಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣ ಬದಲಿಸಿದೆ. ಅದು 'ಸ್ವಚ್ಛತೆ'ಯನ್ನು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಮಾರ್ಗವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದೆ.

ಅ

ಕ್ಟೋಬರ್ 2, 2019 ರಂದು ನಗರ ಭಾರತ ಬಯಲು ಬಹಿರ್ದೇಶನ ಮುಕ್ತ(ಓಡಿಎಫ್) ಮೂಲಕ 150ನೇ ಜನ್ಮ ವರ್ಷಾಚರಣೆಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ

ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧೀಜಿ ಅವರಿಗೆ ದೇಶ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಗೌರವ ಸಮರ್ಪಿಸಿದೆ. ಈ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಕೇವಲ ಐದು ವರ್ಷಗಳ ಅತ್ಯಲ್ಪ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಸಿರುವುದು ಗಮನಾರ್ಹ. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಯಾವುದೇ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ನಗರ ನೈರ್ಮಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದ ಒತ್ತು ನೀಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಐದು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಯೋಜನೆಯ ನೈರ್ಮಲೀಕರಣ ಉದ್ದೇಶ ಈಡೇರುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನರು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಗೌರವ ಮತ್ತು ಸುರಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಬಾಳ್ವೆ ನಡೆಸುವಂತಾಗಿದೆ

ಹಾಗೂ ಆರೋಗ್ಯ ಮಾನದಂಡಗಳು ಸುಧಾರಣೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಹಲವು ಬಗೆಯ ಕಾಯಿಲೆಗಳು ಗಣನೀಯವಾಗಿ ತಗ್ಗಿದ ಅನುಭವವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ನಗರ ಭಾರತವನ್ನು ಸಮಗ್ರ ಸ್ವಚ್ಛತೆಯ ಹಾದಿಯಡೆಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ಯಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ವಸತಿ ಮತ್ತು ನಗರ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಸಚಿವಾಲಯ (ಎಂಓಎಚ್ ಯುಎ) ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಹಲವು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುತ್ತಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಸ್ವಚ್ಛ ಭಾರತ ಮಿಷನ್ (ನಗರ), ಅಮೃತ್, ಸ್ಮಾರ್ಟ್ ಸಿಟಿ ಯೋಜನೆ, ಎನ್‌ಇಆರ್ ಯುಡಿಪಿ ಈ ಎಲ್ಲ ಯೋಜನೆಗಳು ನಗರ ನೈರ್ಮಲೀಕರಣ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿವೆ. ಕಳೆದ ಐದು ವರ್ಷಗಳಿಂದೀಚೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ನಗರ ನೈರ್ಮಲೀಕರಣ ಯೋಜನೆಗಳು ಗಮನಾರ್ಹ ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಸಾಧಿಸಿವೆ.(ಚಿತ್ರ-1), 35 ರಾಜ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಶೇ.99ಕ್ಕೂ ಅಧಿಕ ನಗರಗಳು ಬಯಲು ಬಹಿರ್ದೇಶನ ಮುಕ್ತಗೊಂಡಿವೆ. (ಸ್ವಚ್ಛ ಭಾರತ ಮಿಷನ್ ನಗರ ಯೋಜನೆ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ)

ಎಂಓಹೆಚ್ ಯುಎ ಗೂಗಲ್ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದಲ್ಲಿ ನಗರಗಳಲ್ಲಿನ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯ ಶೌಚಾಲಯಗಳನ್ನು

ಗೂಗಲ್ ಮ್ಯಾಪ್‌ನಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಅಪ್ ಲೋಡ್ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. (ಚಿತ್ರ-2) ಇದರಿಂದಾಗಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ಮತ್ತು ಪ್ರವಾಸಿಗರು ತಮ್ಮ ಸುತ್ತ ಇರುವ ಈ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ಈವರೆಗೆ ದೇಶದ 2,500 ನಗರಗಳಲ್ಲಿನ 58 ಸಾವಿರ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶೌಚಾಲಯಗಳ(ಎನ್‌ಎಚ್‌ಎಐನಿಂದ 500 ಸೇರಿದಂತೆ) ವಿವರ ಗೂಗಲ್ ಮ್ಯಾಪ್ ನಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿದೆ.

ನಗರ ಭಾರತದ ಬಯಲು ಬಹಿರ್ದೇಶನ ಮುಕ್ತ ಓಡಿಎಫ್ ವರ್ಷವಾರು ಪಯಣವನ್ನು ಚಿತ್ರ-3 ರಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ನಗರ ನೈರ್ಮಲೀಕರಣ ಸುಸ್ಥಿರತೆ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ವೃದ್ಧಿಸಲು ಶ್ರೇಣೀಕೃತ ಮನೋಭಾವ

ಆರಂಭದಿಂದಲೂ ನಗರಗಳ ಓಡಿಎಫ್ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಯಾವುದೇ ಸೋರಿಕೆ ಇಲ್ಲದೆ ಹೇಗೆ ಸುಸ್ಥಿರ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕಾಡುತ್ತಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಓಡಿಎಫ್ ಶಿಷ್ಟಾಚಾರ ಆರಂಭಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದು ದೇಶದಲ್ಲೇ ಮೊದಲಾಗಿದ್ದು, ಇದರಲ್ಲಿ ಸ್ವತಂತ್ರ ಮೂರನೇ ಸಂಸ್ಥೆ ನಗರವನ್ನು ಶಿಷ್ಟಾಚಾರ ಮಾನದಂಡಗಳ

* ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು, ವಸತಿ ಮತ್ತು ನಗರ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಸಚಿವಾಲಯ(ಎಂಓಎಚ್ ಯುಎ). E-mail : secyurban@nic.in